

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 8PP/44/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2123011803
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 07. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Caban, PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2023:2123011803.1

Uznesenie

Okresný súd Trnava v konaní pred samosudcom JUDr. Jozefom Cabanom, PhD., v trestnej veci odsúdeného: Z. M., nar. XX.XX.XXXX v N., trvale bytom K., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Leopoldov, o návrhu odsúdeného o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, na verejnom zasadnutí konanom dňa 12.07.2023 takto

rozhodol:

Podľa § 66 ods. 1 písm. b), ods. 2 Trestného zákona a § 415 ods. 1 Trestného poriadku súd žiadosť odsúdeného: Z. M., nar. XX.XX.XXXX v N., trvale bytom K., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Leopoldov, o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený: - rozsudkom Okresného súdu Galanta zo dňa 23.05.2018, sp. zn. 1T/35/2018, zamietla.

odôvodnenie:

Dňa 19.05.2023 bol Okresnému súdu Trnava doručený návrh odsúdeného: Z. M., nar. XX.XX.XXXX v N., trvale bytom K., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Leopoldov, o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody. Odsúdený vo svojom návrhu poukázal na svoj nepriaznivý zdravotný stav s chrbticou, a na skutočnosť, že mu nie je poskytnuté potrebné neurologické vyšetrenie vo výkone trestu. V septembri 2022 sa mu zhoršil zdravotný stav, máva závrate. Do konca trestu mu zostáva 7 mesiacov, ktoré by vykonal, keby nebol v takomto stave. Po prepustení na slobodu nemieni pokračovať v trestnej činnosti, nemá už potrebu drogovať, a zdravotný stav mu to ani neumožňuje. V doplnení žiadosti poukázal na znalecký posudok č. 39/2018, podľa ktorého pre neho nie je potrebná ochranná protitoxikomanická liečba, a že jeho pobyt na slobode z psychiatrického hľadiska nie je pre spoločnosť nebezpečný. Po ukončení výkonu trestu má záujem pracovať u terajšieho zamestnávateľa.

V čase rozhodovania o žiadosti odsúdeného odsúdený vykonával trest odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Galanta zo dňa 23.05.2018, sp. zn. 1T/35/2018, v trvaní 6 rokov so zaradením do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia za zločin nedovolená výroba omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 Trestného zákona.

Súd vo veci nariadil a vykonal verejné zasadnutie.

Prokurátor na verejnom zasadnutí uviedol, že odsúdený nespĺňa podmienky na podmiennečné prepustenie, preto navrhol jeho žiadosť ako nedôvodnú zamietnuť.

Odsúdený na verejnom zasadnutí uviedol, že nebude páchať trestnú činnosť, potrebuje zdravotné vyšetrenie, zhoršuje sa mu zdravotný stav.

Na verejnom zasadnutí boli vykonané dôkazy, a to: doplnenie žiadosti odsúdeného s prílohou - pracovné hodnotenie (č. I. 33-34), hodnotenie odsúdeného a skrátený výpis klienta (č. I. 30-31), uznesenie

Okresného súdu Trnava z 10.02.2022, sp. zn. 10PP/3/2022 (č. I. 15-17), uznesenie Krajského súdu v Trnave z 17.05.2022, sp. zn. 6Tos/82/2022 (č. I. 18-24), rozsudok Okresného súdu Galanta z 23.05.2018, sp. zn. 1T/35/2018 (č. I. 28-29), lustrácia v registri obyvateľov (RO), lustrácia ZVJS, odpis registra trestov (RT).

Z hodnotenia riaditeľa ÚVTOS Leopoldov najmä vyplýva, že správanie a vystupovanie odsúdeného počas výkonu väzby nebolo vždy na požadovanej úrovni. Vyskytol sa u neho nedostatok, porušil zákaz nadväzovať nepovolené kontakty s inými osobami. Jeho správanie a vystupovanie počas výkonu trestu nebolo tiež vždy na požadovanej úrovni. Odsúdený pri kontrole oddielu spal prikrytý dekou a na opakované upozornenia referenta režimu nereagoval, osobné veci nemal uložené podľa vzorov uvedených v ústavnom poriadku a odmietol splniť príkaz príslušníka ZVJS a zúčastniť sa čistiacich a upratovacích prác v rámci oddielu. Vhodným pôsobením personálu sa jeho správanie postupne stabilizovalo a je už na prijateľnejšej úrovni. Ústavný poriadok a časový rozvrh dňa sa snaží dodržiavať, príkazy a pokyny príslušníkov ZVJS plní. V kolektíve odsúdených je znášanlivý, konfliktné situácie nevyvoláva, dominantné tendencie neboli zaznamenané. Odsúdený má evidované tri disciplinárne odmeny, poslednú zo dňa 24.02.2023 za plnenie pracovných povinností. Disciplinárne tresty evidované nemá. Je pracovne zaradený, zásady BOZP dodržiava, nadriadení sú s jeho pracovnými výkonmi spokojný. Predtým bol pracovne zaradený, vyradený z dôvodu nespokojnosti s pracovnými výkonmi, pandemickými opatreniami a prerušeniami prác na pracovisku. Voľný čas sa snaží tráviť zmysluplne. Sociálny kontakt udržiava. Ciele programu zaobchádzania sú priebežne plnené. Resocializačná prognóza sa javí ako menej priaznivá. Riaditeľ konštatuje, že odsúdený čiastočne preukazuje splnenie podmienok na podmiennečné prepustenie a odporúča ho podmiennečne prepustiť s dohľadom.

Zástupca ÚVTOS na verejnom zasadnutí k hodnoteniu uviedol, že disciplinárne tresty sú zahladené, prvý bol ešte z väzby z roku februára 2018, svoje hodinky daroval inému obvinenému. Druhý je z marca 2021 a neplnil príkazy referenta zúčastniť sa čistiacich prác na oddieli. Má evidované tri odmeny, prvá odmena je z júna 2020 a druhá z augusta 2022.

Zo skráteného výpisu klienta vyplýva dátum možného podmiennečného prepustenia 23.12.2021, ďalej že odsúdený bol súdne trestaný 17 krát a má 10 vykonaných trestov odňatia slobody.

Z uznesenia Okresného súdu Trnava z 10.02.2022, sp. zn. 10PP/3/2022, a uznesenie Krajského súdu v Trnave z 17.05.2022, sp. zn. 6Tos/82/2022, vyplýva, že súd žiadosť odsúdeného Z. M. o podmiennečné prepustenie zamietol pre nesplnenie prvej materiálnej podmienky.

Z odpisu registra trestov vyplýva, že odsúdený má v registri trestov 19 záznamov a to za obdobie rokov od 1992 až 2018, prevažne za majetkovú trestnú činnosť, a odsúdený už bol podmiennečne prepustený v roku 1995, osvedčenie v roku 1997.

Podľa § 415 ods. 1 Trestného poriadku, o podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody rozhoduje súd na návrh prokurátora, riaditeľa ústavu na výkon väzby alebo riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody, v ktorom sa trest vykonáva, záujmového združenia občanov alebo na návrh odsúdeného na verejnom zasadnutí. Ak bol návrh odsúdeného o podmiennečné prepustenie zamietnutý, môže ho odsúdený opakovať až po uplynutí jedného roka od zamietnutia okrem prípadu, že návrh bol zamietnutý len preto, že ho odsúdený podal predčasne.

Podľa § 66 ods. 1 Trestného zákona, súd môže odsúdeného podmiennečne prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a

- a) ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmiennečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmiennečného trestu odňatia slobody,
- b) ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmiennečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmiennečného trestu odňatia slobody,
- c) ak ide o osobu odsúdenú za zločin, ktorá nebola pred spáchaním trestného činu vo výkone trestu odňatia slobody po výkone polovice uloženého nepodmiennečného trestu odňatia slobody alebo

rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody; súd zároveň nariadi kontrolu technickými prostriedkami.

Podľa § 66 ods. 2 Trestného zákona, pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení prihliadne súd aj na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Z citovaných ustanovení vyplýva, že súd môže odsúdeného podmiennečne prepustiť z výkonu trestu po splnení jednak formálnej podmienky, a to zákonom stanovenej doby výkonu trestu, a jednak po splnení dvoch materiálnych podmienok, ktorými sú plnenie povinností a správanie odsúdeného, ktorými preukázal polepšenie sa a skutočnosť, že od odsúdeného možno očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Zmysel podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie, prípadne za dobrú prácu vo výkone trestu, bol páchatel' automaticky prepustený po odpykaní stanovenej doby na slobodu, bez zreteľa na to, aká je prognóza jeho ďalšieho správania. Podmiennečné prepustenie je totiž na mieste len v tom prípade, ak vzhľadom ku všetkým okolnostiam, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život. Podmiennečné prepustenie má mať na odsúdeného výchovný vplyv a to nielen ten, že iba v skúšobnej dobe po podmiennečnom prepustení bude odsúdený viesť riadny život, ale predovšetkým ten, že odsúdenému je daná šanca na riadny život s tým, že sa už trestnej činnosti viac nedopustí, nakoľko rozhodnutím o podmiennečnom prepustení súd prezumuje, že výkon trestu odňatia slobody splnil vo vzťahu k osobe odsúdeného svoj účel. Pritom platí, že ak súd nezistí „polepšenie sa“ odsúdeného, nemôže ani dospieť k záveru, že by odsúdený po podmiennečnom prepustení viedol riadny život. Súd tiež uvádza, že z povahy inštitútu podmiennečného prepustenia vyplýva, že jeho uplatnenie nemá byť automatické a nemá sa stať pravidlom, ale má sa uplatniť iba výnimočne, kedy jeho uplatnenie budú odôvodňovať okolnosti konkrétneho prípadu.

Uplatnenie fikcie neodsúdenia, čo znamená, že sa na odsúdeného hľadí, ako keby nebol odsúdený, nebráni tomu, aby ju súd zohľadnil pri posudzovaní osobnosti odsúdeného, jeho náchylnosti k páchaniu trestnej činnosti, vzťahu k spoločenským hodnotám chráneným právnymi predpismi, a teda pri celkovom hodnotení možnosti nápravy odsúdeného. Zahladením odsúdenia alebo zákonnou fikciou neodsúdenia totiž zaniká iba skutočnosť odsúdenia za trestný čin, nie však aj samotná skutočnosť, že páchatel' spáchal trestný čin a bol zaň právoplatne odsúdený, keďže aj zahladené odsúdenie dáva obraz o osobe odsúdeného a jeho sklonoch páchať trestnú činnosť a oprávňuje súd skúmať existenciu očakávania vedenia riadneho života odsúdeným po jeho prípadnom podmiennečnom prepustení z výkonu trestu (Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 05.06.2019, sp. zn. 6Urtos/1/2019).

Rozhodnutie o podmiennečnom prepustení je fakultatívnej povahy, čo znamená, že naň neexistuje právny nárok, ktorého by sa mohol odsúdený domáhať ihneď, ak sa po určitú zákonom stanovenú dobu správal vo výkone trestu slušne a vzorne si plnil uložené povinnosti (Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 05.06.2019, sp. zn. 6Urtos/1/2019).

Súd v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku vyhodnotil dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne, a dospel k nasledovným záverom.

Prvá zákonná (formálna) podmienka splnená je. Odsúdený vykonal potrebnú časť trestu odňatia slobody podľa § 66 ods. 1 písm. b) Trestného zákona ku dňu 23.12.2021. Ku dňu rozhodovania súdu o žiadosti odsúdeného dňa 12.07.2023 je táto podmienka splnená. Odsúdený tiež podal návrh na podmiennečné prepustenie po uplynutí jedného roka od posledného rozhodnutia o zamietnutí návrhu na podmiennečné prepustenie (17.05.2022 skončené predchádzajúce konanie 10PP/3/2022) v zmysle § 415 ods. 1 Trestného poriadku.

Druhá zákonná (prvá materiálna) podmienka a to tá, že odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie, podľa názoru súdu splnená nie je.

Súd je toho názoru, že splnenie tejto podmienky je potrebné skúmať s poukazom na správanie odsúdeného počas celého výkonu trestu odňatia slobody, a taktiež aj s poukazom na jeho trestnú

minulosť a predchádzajúce skúsenosti s výkonom nepodmienečného trestu odňatia slobody. Z týchto dôvodov súd posudzoval správanie odsúdeného prísnejšie oproti správaniu odsúdeného, ktorý by doposiaľ nebol súdne trestaný a vo výkone trestu odňatia slobody by bol prvý krát.

Odsúdený má 19 záznamov v odpise registra trestov a 10 vykonaných trestov odňatia slobody, pričom väčšiu časť z nich vykonával v II. nápravno-výchovnej skupine, v roku 1995 bol podmiennečne prepustený, a posledný záznam sa týka zločinu ako závažnejšej formy trestnej činnosti. Predchádzajúce odsúdenia a výkony trestov svedčia o tom, že odsúdený má sklony k páchaniu trestnej činnosti, nejde u neho len o ojedinelý excés z inak riadneho života, a už má opakované skúsenosti s výkonom trestu, teda vie, ako sa má vo výkone trestu správať, resp. aké správanie sa od neho očakáva.

Z hodnotenia riaditeľa ÚVTOS vyplýva, že odsúdený bol počas doterajšieho výkonu trestu, t. j. za obdobie vyše šiestich rokov (začiatok trestu 23.12.2017), disciplinárne odmenený tri krát, a to v júni 2020, auguste 2022 a februári 2023 za plnenie pracovných povinností. Zároveň z neho vyplýva, že správanie a vystupovanie odsúdeného počas výkonu väzby a výkonu trestu nebolo vždy na požadovanej úrovni. Odsúdený porušil zákaz nadväzovať nepovolené kontakty s inými osobami (február 2018) a pri kontrole oddielu spal prikrytý dekou a na opakované upozornenia referenta režimu nereagoval, osobné veci nemal uložené podľa vzorov uvedených v ústavnom poriadku a odmietol splniť príkaz príslušníka ZVJS a zúčastniť sa čistiacich a upratovacích prác v rámci oddielu (marec 2021). Disciplinárne tresty sú síce zahladené, ale zahladenie disciplinárneho trestu neznamena, že ku konaniu, ktoré vyústilo do disciplinárneho potrestania, nedošlo, a preto súd môže na účely rozhodovania o podmiennečnom prepustení posudzovať aj takéto správanie odsúdeného.

Súd uvedené disciplinárne odmeny a tresty hodnotí tak, že nesvedčia o dlhodobom a stabilnom správaní odsúdeného počas výkonu trestu. Nejde o situáciu, kedy by bolo správanie na začiatku výkonu trestu problematické, a potom sa dlhodobo stabilizovalo. Priebeh disciplinárnych odmien a trestov u odsúdeného je taký, že vo februári 2018 bol potrestaný, v júni 2020 odmenený, v marci 2021 potrestaný, v auguste 2022 odmenený a vo februári 2023 odmenený. Ako už súd uviedol, správanie odsúdeného posudzuje prísnejšie s poukazom na jeho predchádzajúce opakované skúsenosti s výkonom trestu, a uvedený kolísavý priebeh odmien a trestov, a ich počet počas takmer 6 rokov, súd posúdil tak, že vyvolávajú pochybnosti a dlhohodej a trvalej zmene správania k zlepšeniu, teda k polepšeniu odsúdeného.

Súd v neprospech splnenia prvej materiálnej podmienky posúdil aj skutočnosť, že odsúdený vykonáva trest v ústave so stredným stupňom stráženia a nevytvoril si podmienky, resp. ani neprejavil záujem o preradenie do ústavu s minimálnym stupňom stráženia. S poukazom na predchádzajúce odsúdenia správanie odsúdeného svedčí skôr o adaptácii na podmienky výkonu trestu, a nie o jeho aktívnej a nespochybniteľnej snahe preukázať polepšenie.

K rovnakému záveru o nesplnení prvej materiálnej podmienky napokon dospel aj Okresný súd Trnava a Krajský súd v Trnave v predchádzajúcom konaní o podmiennečné prepustenie odsúdeného.

Z týchto všetkých skutočností súd dospel k záveru o nesplnení prvej materiálnej podmienky.

Pokiaľ odsúdený poukazoval na jeho nepriaznivý zdravotný stav, tento sám o sebe nemôže byť dôvodom na podmiennečné prepustenie, nakoľko Trestný zákon jednoznačne určuje podmienky, za ktorých možno odsúdeného podmiennečne prepustiť. Ak tieto podmienky odsúdený nespĺňa, nie je možné ho podmiennečne prepustiť bez ohľadu na jeho zdravotný stav. Čo sa týka zdravotného stavu odsúdeného, ním uvádzané tvrdenia v konaní preukázané neboli (odsúdený napr. nepredložil príslušné lekárske správy), a zároveň je súd toho názoru, že ÚVTOS Leopoldov, prípadne Nemocnica pre obvinených a odsúdených a ÚVTOS v Trenčíne majú vytvorené dostatočné podmienky na to, aby v prípade akútnej potreby poskytl odsúdenému adekvátnu zdravotnú starostlivosť.

Tretia zákonná (druhá materiálna) podmienka, t. j. dôvodné očakávanie vedenia riadneho života odsúdeného po jeho prepustení na slobodu, podľa názoru súdu splnená nie je. Pretože nie je splnená prvá materiálna podmienka, zo svojej podstaty nemôže byť splnená ani druhá materiálna podmienka, pretože ak nie je preukázané polepšenie odsúdeného, potom platí, že od odsúdeného nemožno očakávať vedenie riadneho života v prípade jeho prepustenia na slobodu. Keďže pre nesplnenie prvej

materiálnej podmienky nemôže byť splnená druhá materiálna podmienka, nie je daný dôvod na to, aby sa súd bližšie zaoberal splnením druhej materiálnej podmienky. Dôkaz, ktorý predložil odsúdený - pracovné hodnotenie, sa týka práve druhej materiálnej podmienky, a keďže nie je preukázané splnenie už prvej materiálnej podmienky, nie je daný dôvod, aby súd bližšie hodnotil dôkaz týkajúci sa druhej materiálnej podmienky.

Vzhľadom na vykonané dokazovanie a vyššie uvedené skutočnosti a úvahy súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia, teda tak, že návrh odsúdeného o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť, ktorá má odkladný účinok. Sťažnosť sa podáva na Okresný súd Trnava a to do 3 (troch) pracovných dní od oznámenia uznesenia, a rozhoduje o nej Krajský súd v Trnave. Oznámením uznesenia je jeho vyhlásenie v prítomnosti toho, komu treba uznesenie doručiť, alebo doručenie rovnopisu uznesenia. Právne neúčinná je sťažnosť podaná osobou, ktorá sa svojho práva podať sťažnosť výslovne vzdala.